

Peter Ljungberg har lärt sig vakuumformning från grunden. Han har varit med sedan starten av Weta-Plast på Ingmarsö för 40 år sedan.

Plastfabrik i skärgården fyll

Säg skärgårdsindustri och de flesta tänker kanske på turism, jordbruk eller fiske. Vad färre nog känner till är att Stockholms skärgård även är hemvist för en tillverkningsindustri som exporterar plastprodukter över hela världen.

I år fyller Weta-Plasts verksamhet på Ingmarsö 40 år.

Vi är på Ingmarsö – en skärgårdsidyll i högsommarskrud. På ängarna bland de små torpen, ströslade i ett lummigt mellanskärgårdslandskap, betar kossor fridfullt. Men en av de klassiska röda ladorna rymmer något så oväntat som en vakuumformningsfabrik för plast.

Weta-Plast grundades av Werber och Tannberger 1955. Då låg verksamheten i Vällingby. När Werber blivit ordinerad av läkare att trappa ner sålde han företaget till båtbyggaren och ingmarsöbon Lars

Ljungberg 1976, som flyttade ut det till ön. Lars son Peter hade då precis gått ut nian.

– Farsan var ju båtbyggare och jag hade sagt att jag aldrig skulle hålla på med glasfiber och polyester, säger Peter Ljungberg.

– Jag fick jobb här direkt och har blivit kvar sedan dess.

Hantverket har han lärt sig från grunden och över åren jobbat upp en känsla för. Vakuumformning är en liten bransch och det finns i stort sett inga utbildningar, annat än att lära sig i praktiken på jobbet.

NU DRIVER han familjeföretaget vidare. Själv är Peter ansvarig för konstruktion och produktion, medan hustrun Lotta är vd och sköter framförallt det administrativa, som order- och leveransplanering. Hon kom till Ingmarsö för 33 år sedan och började först jobba i öns ICA-affär.

– Sen blev även jag inslängd i fabriken och har fått lära mig allt från början. I år har jag varit här i 25 år, så det är jubileum även för mig, säger

” Vår kund är allt ifrån den lilla uppfinnaren till den stora koncernen.

hon och hoppar upp på fyrhjulingen som ska ta oss från den ursprungliga anläggningen – som numera tjänstgör som lager och kontor – till den nya, som uppfördes någon gång på 90-talet när verksamheten hade växt sig större.

I FABRIKSLOKALEN överröstar maskinernas pysanden och fräs-anden en skrällig radio-kanal. Den tredje medarbetaren på Weta-Plast, Joakim Åsberg, står och skär till gråa plaststycken med en femaxlig fräs. När de är klara ska de bli kåpor till bredbandsdosor.

Plastmaterialet levereras på pall. Skivorna kapas och formas sedan först i en vakuummaskin under höga temperaturer med verktyg av huvudsakligen alu-minium. Verktygen designas och byggs specifikt för varje produkt, så med 130 kunder blir antalet olika verktyg tämligen stort – uppåt 200 för tillfället. När själva produkten är formad skärs spillet bort, vilket mals ner för återvinning till nya materialplattor. Därefter sker finliret. Vad det består av varierar beroende på produkt, men kan till exempel vara monterings av

ÖPPET HUS

Med anledning av 40-årsjubileet kommer Weta-Plast under hösten att anordna två öppna hus. Fredagarna de 19/8 samt 16/9 mellan 7-15 är det öppet att besöka fabriken på Norra Ingmarsö och titta på produktionen.

skruvar, gummilister och dekaler. På Weta-Plast tillverkas allt ifrån mam-mografiplattor till antenn-gavlar till presentartiklar.

– Vår kund är allt ifrån den lilla uppfinnaren till den stora koncernen, säger Lotta Ljungberg. Vissa gör avancerade produkt ritningar medan andra lämnar in blyertsskisser på papper. Vi brukar säga att vi gör allt, utom plastpåsar och muggar.

Att få ekonomi i verksam-

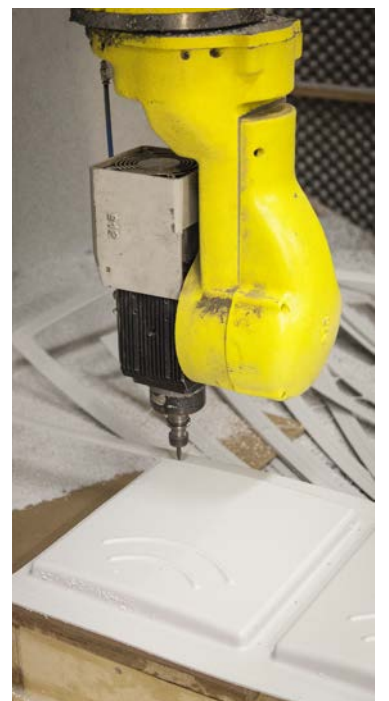

Att driva företag tillsammans som gifta är naturligtvis en utmaning, men har fungerat bra för Peter och Lotta Ljungberg. – Vi försöker att inte prata för mycket jobb när vi är lediga, säger Lotta.

Weta-Plasts första anläggning på ön tjänar idag framförallt som lager och kontor. Transporterna mellan anläggningarna och bryggan sker oftast med fyrhjuling eller traktor och vagn.

Spillet från produktionen mals ner och återvinns till nya plastplattor. – Men då får det inte se ut så här, då måste det vara absolut rent och bara en sort i taget, säger Peter och identifierar blixtnabbt de olika plastsorterna: – Här är ABS med ASA-yta, här ABS utan, här har du PVC och där är styren. Det här får gå till värmeåtervinning.

Femaxliga fräsar skär till produkterna – idag kåpor till breddbandsdosor.

er 40

heten är ett evigt optimerande. På Weta-Plast balanserar man mellan så kallade enkla och svåra produkter. Konkurrensen från billigare aktörer utomlands är hög när det kommer till relativt okomplicerade produkter i stora serier, vilket gör att Weta-Plast ofta nischer sig mot motsatsen: små serier med många specialdetaljer. Där lönar det sig för kunderna att hålla produktionen på hemmaplan. Ett excelschema håller koll på siffrorna så att det blir lönsamhet i jobben. Allt ner till varje enskild maskins energiförbrukning mäts.

Man skulle kunna tänka sig att logistiken är en utmaning för ett tillverkande exportföretag som håller till på en ö. Men Peter och Lotta Ljungberg tycker att det funkar fint, även om det är ett intrikat pussel att lägga leveransschemat.

Tisdagar och torsdagar kommer materialleveranserna med reguljär båttrafik från fastlandet, och på samma sätt skickas de färdiga produkterna tillbaka, ibland redan samma vecka. Från terminalen i Västberga transporteras de sedan vidare runt världen – till USA, Kina och Tjeckien som exempel.

– När någon ny kund börjar jobba med oss kan de undra hur vi kan leverera i tid, men då svarar vi ”Har du någon annan leverantör vars fraktbolag går på turlista?”, skattar Peter.

DET ROLIGASTE med jobbet, menar Peter Ljungberg, är att vara med och utveckla produkten tillsammans med kunden.

– Blir jag involverad tidigt blir jag glad! Många gånger kan du inte ändra formen om en designer varit inblandad,

och då kan det till exempel vara ritat för plåt som har helt andra egenskaper än plast. Men om jag får ta en kaffe med designern och diskutera igenom det, då löser vi oftast sänt.

Ingenjörsmässigheten, flexibiliteten och omsorgen för detaljer tycks vara genomgående för hela verksamheten. Metodiken är samtidigt uppfriskande personlig och analog i en tid då allt fler industrier automatiseras och styrs av tekniska system:

– Vi håller koll på lagersaldot genom att gå in och mäta materialtraven med tumstock. Då vet vi hur mycket vi har kvar, det blir aldrig fel, säger Peter Ljungberg.

Hur har verksamheten förändrats över de här 40 åren?

– Bättre kommunikationer. Sen har det blivit mer och

mer avancerade saker som tillverkas. Det är roligt, även om det såklart är irriterande att det inte står Weta-Plasts logga på dem, skattar Lotta.

Veckans produktion är den sista innan fabriken stänger för sommarledighet. Då tar Peter och Lotta Ljungberg båten eller husbilen och åker på en lagom oplanerad semester. De behöver också miljöombyte ibland, även om de uppskattar att kunna ha sitt jobb med naturen runt knuten.

– Vi vill att människor ska förstå att det är möjligt att driva den här typen av verksamhet i skärgården även om den är ovanlig, säger Lotta Ljungberg, som gärna skulle se mer företagande på öarna.

– Vi har paradiset precis utanför dörren.

YLVA BERGMAN TEXT OCH FOTO
ylva@skargarden.se Tel: 08-54 54 27 17

Finliret är viktigt. Här skär Peter bort svarta kanter som bildats av sågklingen.